

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:

2026-160

Er referens/dnr:

KN2026/01497-1

2026-10-01

Remissvar

Förbättrat genomförande av industriutsläppsdirektivet

Svenskt Näringsliv företräder drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 49 bransch- och arbetsgivarförbund. Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade betänkande (benämns nedan delbetänkande tre) och vill med anledning därav anföra följande.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget med undantag för de synpunkter som framförs nedan.

1. Svenskt Näringsliv anser att ett förbättrat genomförande av IED även bör inkludera ett genomförande av det s.k. forskningsundantaget enligt art. 2(2) IED. Forskningsundantaget är en viktig del av direktivets övergripande målsättning att förebygga och begränsa föroreningar. Det är en konkurrenssnackdel för svenska verksamhetsutövare att inte kunna forska, utveckla eller utprova nya produkter och processer om sådan verksamhet blir tillståndspliktig på ett sätt som inte följer av IED. Utan forskningsundantag överensstämmer det svenska genomförandet av IED inte med vad som anges i promemorian om att regleringen inte bedöms gå utöver de skyldigheter som följer av EU-medlemskapet.

2. Svenskt Näringsliv bedömer att Sveriges bristande genomförande av forskningsundantaget innebär att den föreslagna hänvisningen till IED i 22 kap. 25 i § miljöbalken riskerar att bli missvisande. Tillståndsplikten som gäller för de verksamheter som anges i bilaga I till direktivet gäller enligt art. 2(2) inte forskningsverksamhet, utvecklingsverksamhet eller utprovning av nya produkter och processer. Förslaget till 22 kap. 25 i § miljöbalken synes avse den svenska definitionen av industriutsläppsverksamhet, som inkluderar även forskningsverksamhet. Svenskt Näringsliv anser att lagstiftningen blir alltför oklar med en hänvisning till direktivet, trots att forskningsundantaget inte har genomförts i svensk rätt.
3. Svenskt Näringsliv har ingen invändning mot att det tydliggörs att industriutsläppsverksamheter enligt 25 i § 22 kap. miljöbalken kan omfattas av flera olika kategorier av villkor. I promemorian (s. 48) anges att *[i]gångsättning av verksamhet avser perioden när verksamheten börjar bedrivas* och att villkor enligt 25 i § 22 kap. miljöbalken således ska föreskrivas särskilt för perioden *vid igångsättning*. En verksamhet anses enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ha satts igång vid ett visst datum, inte under en viss period. Svenskt Näringsliv menar därför att bestämmelsens ordalydelse bör justeras från ”*vid igångsättning*” till ”*efter igångsättning*”, alternativt ”*vid uppstart*”. Syftet med bestämmelsen är att vissa villkor kan gälla när en verksamhet håller på att startas upp. I uppstartsfasen kan verksamheten anses vara igångsatt i den mening som avses i miljöbalken, varför den föreslagna ordalydelsen riskerar att medföra svårigheter i den praktiska tillämpningen.
4. Svenskt Näringsliv vill framhålla vikten av samråd med relevanta branschorganisationer för de myndigheter som har att utforma ny vägledning med anledning av justeringarna.
5. Svenskt Näringsliv delar bedömningen att endast ett fåtal verksamheter i Sverige är anslutna till EMAS, och anser att tillsynsmyndigheten även ska få ta hänsyn till verksamhetsutövares deltagande i ett miljöledningssystem som motsvarar

EMAS. Svenskt Näringsliv noterar vad som anges om att EMAS ställer fler krav på en verksamhet än t.ex. ISO 14001, men detta kan förändras. Om och när andra miljöledningssystem kan anses motsvara EMAS bör tillsynsmyndigheten kunna ta hänsyn till detta i bedömningen av tillsynsbehov. Det innebär att 1 kap. 10 c § miljötillsynsförordningen bör kompletteras med texten i kursiv stil "[...] 2006/193/EG, *eller deltagande i annat motsvarande miljöledningssystem.*" Av art. 23(4) fjärde ledet IED följer att den systematiska bedömningen av miljöriskerna *åtminstone* ska baseras på bl.a. deltagandet i EMAS. Svenskt Näringsliv delar inte bedömningen i promemorian, att hänsyn till deltagande i andra miljöledningssystem inte skulle uppfylla direktivets krav och anser att förslaget bör justeras för att återspegla detta. Vidare bör kostnader för tillsyn sänkas i relation till det längre tillsynsintervallet som följer om bolaget har ett relevant miljöledningssystem.

6. Svenskt Näringsliv menar att tröskeln för kravet på snara tillsynsbesök bör sättas utifrån *allvarliga* tillbud. Enligt 3 kap. 3 a § arbetsmiljölagen (1977:1160) gäller ett underrättelsekrav för tillbud som har inneburit allvarlig fara för liv och hälsa. Tillbud som enskilt begrepp beskrivs av Arbetsmiljöverket som när något har hänt som skulle ha kunnat leda till ohälsa eller olycksfall.¹ Att påkalla tillsynsåtgärder så snart som möjligt efter varje enskilt tillbud oavsett om tillbudet har arbetsmiljö- eller miljökonsekvenser strider mot den grundläggande uppdelningen mellan arbetsmiljö och yttre miljö som har gällt i Sverige under mycket lång tid. En sådan ordning riskerar att bli mycket tidskrävande för tillsynsmyndigheterna utan att ge motsvarande miljönytta. Svenskt Näringslivs uppfattning är att den föreslagna 11 a § 1 kap. miljötillsynsförordningen andra punkten bör utgå eller tydliggöras så att det framgår att endast för omgivningen allvarliga tillbud ska beaktas.
7. Svenskt Näringsliv anser att begreppet industriutsläppsanläggning bör användas istället för anläggning, om begreppet anläggning fortsatt ska användas i exempelvis miljöprövningsförordningen (2013:251) och där ha en annan

¹ Arbetsmiljöverket, Arbetsmiljöarbete och inspektioner, Arbete med arbetsmiljön, Systematiskt arbetsmiljöarbete, av.se hämtat 2026-09-21.

betydelse än i industriutsläppsförordningen. Det bör i det fortsatta arbetet med att genomföra det uppdaterade industriutsläppsdirektivet säkerställas att begreppsanvändningen mellan exempelvis lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser och industriutsläppsregelverket är stringent, så att det blir tydligt vilken genomföranderegulering som följer av vilket direktiv.

8. Svenskt Näringsliv får slutligen framhålla att genomförandet av det uppdaterade industriutsläppsdirektivet behöver göras så att berörda industriutsläppsverksamheter ges tillräckligt med tid för att kunna hantera de nya kraven. Genomförandet behöver underbyggas med gedigna konsekvensutredningar och utarbetas i tätt samråd med berörda branschorganisationer.

Lina Hagström

Expert tillståndsfrågor och miljöjuridik